

YAŞAMDA MALİ ÇÖZÜM (18 Eylül 2014)

Yahya ARIKAN

malicozum@ismmmo.org.tr

Torba Af'fetmedi!

Yaklaşık 4 aydır beklenen Torba Yasa 12 Eylül tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdi. Yine çok büyük bir torba ile karşı karşıyayız. Emlak vergisinden, su faturalarına; maden işçilerinin özlük haklarından, trafik para cezalarına kadar pek çok konu torba içinde düzenlendi.

Torbanın büyüklüğünden mi, içindeki çeşitlilikten mi bilinmez ama görüyoruz ki bir az da kafalar karıştı. Geniş bir kitle kamu alacağının bütünüyle affedildiği algısında

Oysa şu net: Vergi affı bekleyenlerin umutları başka bir bahara kaldı.

Peki vergi ile ilgili hangi düzenleme yapıldı? Gelin en önemli olanlarını daha anlaşılır olması için, tablo da ekleyerek özetleyelim.

Af Yok, Taksitlendirme Var...

30 Nisan 2014 tarihinden önceki dönemlere ait, kesinleşmiş vergi borçları için ödeme kolaylığı getirildi. Bu kapsamda Maliye Bakanlığına bağlı tahsil dairelerince tahsil edilen alacakları baz alınarak ödenecek ve silinecek tutarlar şöyle.

Ödenecek Tutarlar	Silinecek Tutarlar
- Vergi asıllarının tamamı - Vergi aslına bağlı cezaların (vergi ziya cezalarının) tamamı - Alacak aslına bağlı olmayan cezaların yüzde 50'si (özel usulsüzlük, usulsüzlük vb. cezalar) - Gecikme faizi, gecikme zammı ve gecikme cezası yerine, Kanun'un yayımlandığı tarihe kadar Yurtiçi Üretici Fiyat Endeksi esas alınarak belirlenecek tutar	- Vergi aslına bağlı olmayan cezaların kalan yüzde 50'si - Gecikme cezası, gecikme zammı, gecikme faizi gibi fer'i alacaklar

Bu kapsamda, yapılandırma talebinde bulunmak isteyen mükelleflerin bu yılın kasım ayı sonuna kadar vergi dairesine başvuru yapması gerekiyor. Kalan borç tutarı peşin ödenirse, ayrıca herhangi bir katsayı hesaplanması söz konusu değil. Eğer 2 ayda bir ödemeli 18 taksit seçeneği tercih edilirse, ödenecek borca 1,15 katsayı uygulanacak. Yani borç yüzde 15 fazlası ile ödenecek.

Ödeme Disiplinine Dikkat!

Bir takvim yılında iki veya daha az taksitin süresinde ödenmemesi veya eksik ödenmesi halinde, yapılandırma bozulmayacak. Ancak, bu durumda, ödenmeyen veya eksik ödenen taksit tutarlarının son taksiti izleyen ayın sonuna kadar, gecikilen her ay ve kesri için gecikme zammı oranında hesaplanacak geç ödeme zammı ile birlikte ödenmesi gerekiyor.

Ancak, ödemeler bir takvim yılında ikiden fazla aksatılırsa yapılandırma bozuluyor. Borç daha yüksek bir rakama çıkıyor. Bir diğer önemli konu ise cari dönem borçları ile ilgili.

Yapılandırma süresi boyunca, yıllık gelir veya kurumlar vergileri, stopaj gelir/kurumlar vergisi, katma değer vergisi ve özel tüketim vergisi ile ilgili verilen beyannameler üzerine tahakkuk eden vergilere dikkat etmek gerekiyor. Bu vergiler çok zor durum olmaksızın, her bir vergi türü itibariyle bir takvim yılında ikiden fazla vadesinde ödenmezse, yapılandırılan borçlara ilişkin kalan taksitleri ödeme hakkı kaybediliyor.

Kasa ve Ortaklardan Alacaklar Hesabı

Bilanço esasına göre defter tutan kurumlar vergisi mükellefleri ise, 31 Aralık 2013 tarihi itibariyle düzenledikleri bilançolarında görülmekle birlikte işletmelerinde bulunmayan kasa mevcutlarını ve ortaklardan alacakları tutarları düzeltebilecekler.

Bu düzeltme için Aralık ayı sonuna kadar başvuru yapılması ve yüzde 3 oranında hesaplanacak verginin aynı süre içerisinde ödenmesi gerekiyor. Düzeltilen ve ödenen bu tutarların kanunen kabul edilmeyen gider olarak dikkate alınması gerekiyor.

Şimdilik kısaca özetlemekle yetinebildik. Torbanın ayrıntılarını izleyen yazılara bırakalım.

Ev hizmetinde çalışmaya yeni ayar

Türkiye’de evlerde çocuk, hasta ve özürlü bakımı, ev temizliği, yemek yapma, ütü, çamaşır yıkama, bahçe bakımı, evin güvenliğini sağlama ve ailenin şoförlüğü gibi bir çok işte hatırı sayılır sayıda kişi çalışıyor. İşte son Torba Yasa’yla birlikte, mevzuattaki belirsizlikten dolayı uygulamada çok sorun yaşanan “ev hizmetlerinde çalışmaya” sigorta ayarı geldi.

Bu kişiler için sigorta yükümlülüğü 1 Nisan 2015’den itibaren geçerli olmak üzere yürürlüğe girecek. Dolayısıyla bu tarihe kadar eski uygulamaya göre ev hizmetlerinde gününbirlik çalışanlar sigortalı olmayacak. Sadece ücretle ve sürekli olarak ev hizmetlerinde çalışanlara sigorta yapılacak.

Yeni düzenlemeye göre ev hizmetlerinde çalışanlar “10 günden az” ve “10 günden çok” çalışanlar olarak ikiye ayrıldı ve bu tanımlara göre durumları şöyle açıklandı:

Çalışma süresi 10 günü geçenler: Çalışanlar tüm sigorta kollarına tabi tutularak zorunlu sigortalı sayılacak ve 4/(a) bendi yani SSK kapsamındaki sigortalılara ilişkin hükümler uygulanacak. Bunların bildirim, işverenler tarafından örneği SGK tarafından hazırlanan belgeyle en geç çalışmanın geçtiği ayın sonuna kadar yapılacak. Süresinde yapılmayan bildirim için işverene idari para cezası verilecek.

Çalışma süresi 10 günden az olanlar: Çalışanlar sadece kısa vadeli sigorta kollarına (iş kazası ve meslek hastalığı) tabi tutulmuş olacaklar. Çalıştıranlarca prime esas günlük kazanç alt sınırının yüzde 2’si oranında iş kazası ve meslek hastalığı sigortası primi ödenecek. Çalışanların sigortalılık tescili, çalışan ve çalıştıran imzalarını da ihtiva eden ve en geç çalışmanın geçtiği ayın sonuna kadar SGK’ya verilmesi gereken örneği SGK tarafından hazırlanacak belgenin verilmesi ile gerçekleşecek. Sigortalılık başlangıcında bu belge üzerinde çalışma başlangıcına dair kayıtlı en eski tarih esas alınacak.

SORU-CEVAP

SİGORTALIYA YURTDIŞI AVANTAJI

Almanya'da sigortalı olarak çalıştığım süreler Türkiye'de emeklilik başvurusunda dikkate alınır mı, erken emekli olabilir miyim? **Haydar Aslan**

Torba yasayla bu konuda yeni bir düzenleme yapıldı. Halen uluslararası sosyal güvenlik sözleşmelerinde, Türk sigortasına girişten önce âkit ülke sigortasına girilen tarihin Türk sigortasına girdiği tarih olarak kabul edileceğine ilişkin özel hüküm bulunan ülkeler var. Artık, bu ülkelerde sigortalılık sürelerini borçlananların âkit ülkede ilk defa çalışmaya başladıkları tarih, ilk işe giriş tarihi olarak kabul edilecek. Ancak, bu değişikliklerden faydalanmak için SGK aleyhine açılmış ve henüz sonuçlanmamış davalardan feragat edilmesi gerekir. Bu şekilde işlem yapılması halinde, yurtdışı işe başlama tarihi sigorta başlangıcı kabul edileceğinden daha erken emeklilik söz konusu.